

Græsset må ikke være grønnere på den anden side

BANEMÆND. Med blot 10 år på bagen er groundsman-uddannelsen nyest i den grønne branche. Den handler ligesom greenkeeperuddannelsen om græs, græs og atter græs

Af Lars Thorsen

Fodbold er landets største sport. I 2015 var der 335.459 aktive spillere. Og ser man bort fra de ret få kunstgræsbaner, så løber de rundt på rigtigt grønt græs. Fodboldbanernes græs er foreningsdanmarks fundament. De professionelle spiller også på græs, og her får det endnu mere opmærksomhed, også i medierne. 'Elendigt græs kan koste Brøndby hjemmebanen' skrev Ekstrabladet 8.4.2015. 'Voldsom kritik af Parkens græs' meddelte DR 21.11.2007.

Græsset er også blevet bedre og bedre. Det er blevet en hel videnskab for sig. Og en hel uddannelse og et helt fag for sig, groundsmen. Fætter til golfbanens greenkeeper og med samme engelske vaner.

Groundsmanformand

Formanden for den danske groundsmanforening (Groundsman Association Denmark) hedder Holger Boesen Christensen, og han har ansvaret for samtlige 70 fodboldbaner i Skive Kommune. I 2010 blev han færdiguddannet som

groundsman sammen med det første hold af groundsmen fra en erhvervsuddannelse.

Tidligere har folk med drømme om at blive groundsman måttet stykke deres uddannelse sammen af AMU-kurser og fra anlægsgartner- og greenkeeperuddannelsen. Og Holger Boesen Christensen vedgår at der er mange overlap mellem uddannelsen til greenkeeper og den til groundsman.

„Greenkeeperne har selvfølgelig vandhuller, bunkeropbygning og den slags, men græsplejen er stort set den samme. Derfor er nogle af kurserne også fælles. For selv om trykket på græsset er højst i fodboldbanens målfelt, så er principperne de samme som på golfbanens tee-steder og greens. Det er bare græstyperne der er forskellige. Rajgræsserne som bruges på boldbanerne, er mere slidstærke, men på greenen skal græsset kunne klippes helt ned, og så bruger man hvene eller rødsvingel,” forklarer formanden. Han vil heller ikke afvise at groundsmanuddannelsen måske kunne undværes til fordel

for anlægsgartnere med specialkurser i græspleje.

Teknolog og groundsman

„Men jeg må jo indrømme, at vi er nogle græsnørder,” pointerer Holger Boesen Christensen. Græsnørd kan man også med god samvittighed kalde Dan Nygaard fra anlægsgartnerfirmaet Gug Anlæg & Planter-skole. Han er uddannet både anlægsgartner og jordbrugsteknolog og er oven i købet blevet færdiguddannet som groundsman i 2011.

„Der er ingen tvivl om at græsset har hovedrollen på uddannelsen, men du lærer jo også om banebelysning, kunstgræsbaner, opbygning af dræn, krav til klubbens faciliteter som omklædningsrum og hvor stor indgangen skal være hvis ambulancen skal ind,” fortæller Dan Nygaard der fik en del merit for sin anlægsgartneruddannelse og allerede som jordbrugsteknolog havde haft groundsmanuddannelsens jordbunds- og gødningslære. Men trods de to uddannelser, følte han ikke at han vidste nok om græs.

„Da jeg læste som jord-

brugsteknolog kunne jeg godt se at græs var et yderst specialiseret felt. Der er ikke fastskrevne krav, men jeg vil anslå at det man lærer om græs som jordbrugsteknolog ville passe til banepleje i Danmarksserien, men når det gælder divisionsfodbold, så forslår den ikke. Dertil skal siges at min teknologuddannelse var ti år gammel, og der sker noget indenfor forskning i løbet af et årti,” påpeger Dan Nygaard.

Hos AMU Nordjylland Sandmosen - hvor både Holger Boesen Christensen og Dan Nygaard er uddannet - mener virksomhedskonsulent Annie Sønderby at netop groundsmanuddannelsen har en del at byde på, når det gælder at kunne analysere problemer med græsvækst og finde frem til de rigtige løsninger.

„På uddannelsen lærer eleverne bl.a. om græspleje og græsanalyse, vækstforhold, ukrudt og skadedyr, kunstbelegninger, vandingsteknik samt miljø og biologiske forhold. Når de er færdiguddannet, har eleverne en bred viden omkring banedrift og de tilknyttede opgaver,” siger hun.

Undervurderet græs

Men bare fordi det er kompliceret at arbejde med græs, betyder det ikke nødvendigvis at hr. og fru. Jensen er impopulære.

„Man møder jo nogle gange de her folk som siger 'græs kan gro mellem fliserne, så hvad er det du går og bruger tiden på'. Dem kan man ikke rigtigt stille noget op med, men når du kommer ud på en bane eller på en skole eller et gymnasium og taler med dem som arbejder dér og måske har plejet deres idrætsområder på samme måde i tyve år, så er intet mere fantastisk end at kunne forklare dem noget nyt hvor du kan se at der går et lys op for dem, og så kommer tilbage to år senere og kan virkelig se en forskel,” fortæller Dan Nygaard.

Formanden for Groundsman Association Denmark Holger Boesen Christensen er ansvarlig for Skive Kommunes godt 70 fodboldbaner. Her er hans folk i gang med at strigle banerne på Egeris Idrætsanlæg. Foto: Holger Boesen Christensen.





Hvis man ikke ved hvordan jorden har det, ved man heller ikke hvordan græsset skal behandles. Her er anlægsgartner, jordbrugsteknolog og groundsman Dan Nygaard ved at tage jordprøver på bane 1 hos Lundby Krat Boldklub. Foto: Gug Anlæg & Planteskole.

Også groundsman-foreningens formand oplever at baneplejen til tider bliver undervurderet. „Det bliver den uden tvivl. Mange tror bare at der skal tromles, og så har du en bane. Men det er faktisk det værste du kan gøre ved en bane. Så kvæler du næsten græsset, og der står vand og sjapper på overfladen. Hvis man endelig tromler, skal man sørge for at få jorden løsnet igen, enten med vertidræn eller en overfladeprikker,“ siger Holger Boesen Christensen.

Mange gode græsråd

Grønt Miljø benyttede chancen til at få et par gode råd eller historier om den virkelighed som en groundsman støder på ude på de danske fodboldbaner.

„Det første vi typisk støder på er en ujævn bane med huller i græsset og fuld af bellis,“ siger Dan Nygaard. „Hvis græsset er i dårlig kondition, så bliver hullet aldrig dækket og ukrudtet aldrig overvundet. Da fodboldbaner typisk får sol nok, så starter man altid med at tænke under jorden og tager derfor en jordprøve for at finde ud af hvad jorden har brug for.“

En jordprøve af en fodboldbane er en stikprøve hvor man

har taget jord fra 20-40 steder på banen, samlet og blandet det grundigt i en bøtte og sendt jorden til analyse. Det koster fra 500 kr. Uden analysen ved man ikke hvordan jorden har det, eller hvad den har brug for.

„Vi oplever tit at folk bare kører til det lokale foderstof-firma og køber en sæk landbrugsgødning. Den er tilpasset græsplæner, men det kan slet ikke sammenlignes med boldbaner. Og der er typisk ikke mange mikronæringsstoffer i landbrugsgødning men primært NPK (kvælstof, fosfor og kalium). Men kvælstof findes i flere former (bla. nitrat og ammonium), og du skal vælge kvælstof ud fra om ph-værdien er for høj eller for lav. Og hvis en bane mangler kalium, så hjælper det ikke bare at hælde NPK på, for græsset kan slet ikke optage kalium hvis ph-værdien er 7,5. Så er du nødt til at justere den ned omkring pH 6-7 hvor de fleste næringsstoffer er tilgængelige for græsplanterne. Du kan sænke ph-værdien ved at vælge ammoniumkvælstof, og omvendt skal du bruge urea, hvis du vil hæve ph-værdien,“ forklarer Dan Nygaard og uddyber for de særligt interesserede at enhver plante bruger

17 næringsstoffer uanset om det er græs eller et bøgetræ.

„Jeg plejer at sige at planternes næringsstoffer kan sammenlignes med de vitaminer vi selv skal have. Der er også forskellige vitaminer, og det vil intet hjælpe at tage C-vitaminer hver dag hvis det er B-vitaminer som din krop mangler,“ fortæller han.

Groundsman i firmaet

I tiden før Dan Nygaard tog groundsmanuddannelsen, havde virksomheden plejen af idrætsarealer ved to gymnasier, og det var her idéen om at kombinere hans interesse for græs med opgaverne på fodboldbanerne til et nyt forretningsområde. I dag har de 3-4 skolebaner som de passer fast, og har desuden været ude på nogle af de nordjyske divisionsbaner og står for baneplejen ved den store nordjyske turnering i Lundby Krat Boldklub i Gistrup hvor over 2.000 fodboldspillere kommer fra store dele af Nordeuropa.

Derfor kan Dan Nygaard efterhånden godt tjene sin egen løn hjem med rådgivningsarbejde som groundsman, men ellers er det ikke sådan at millionerne ruller ind i Gug Anlæg & Planteskole på grund af groundsmanopgaverne.

„Fra nu af og hen til sommerferien har vi da et par mand ude og hjælpe og pleje boldbanerne. Det hæver ikke omsætningen med 20%, men det kaster da et par ekstra opgaver af i ny og næ,“ forklarer Dan Nygaard. Til gengæld kunne han godt tænke sig at der ved større udbud fra f.eks. kommunerne blev skrevet ind som et krav at der skulle være tilknyttet en groundsman.

„Vi har været med i nogle licitationer hvor man skal passe boldbaner, og her er min ekspertise jo en stor fordel for kommunen. Derfor ville vi ønske at der var krav om at virksomheden rådede over en faglært person inden for græspleje. Man ser jo mange boldbaner som - jeg vil ikke sige er mishandlet - men som tydeligvis er passet af en person som ikke interesserer sig for det. Og det ærgrer da én som fagmand. Det er da ærgerligt at det ikke kan være bedre.“

Og hvis du nu føler dig ramt, så har du - og alle i den grønne branche - snart mulighed for at stifte nærmere bekendtskab med groundsmanfagets maskiner, produkter og organisationer når banemænd og greenkeeperne igen holder Demo-dag på Odense Eventyr Golf 30.-31. august 2016. □